

Inventering av lappranunkel inför planerad elförbindelse Aurora Line

Svenska delen
Messauré-Risudden, Norrbottens län
2021-09-21

Denna rapport

UPPDRAG:	Inventering av lappranunkel inför planerad elförbindelse Aurora Line
BESTÄLLARE:	Svenska kraftnät genom Rejlers Sverige AB
KONSULT:	Jakobi Sustainability AB
RAPPORT:	Mathias Molau
INVENTERING:	Mathias Molau, Liza Andersson
GIS:	Mathias Molau
KVALITETSGRANSKNING:	Magnus Lundström, Sarah Loukkola
FRAMSIDESBILD:	Sumpskog söder om Svartbyn

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1. Bakgrund.....	4
1.1. Uppdrag och syfte	4
1.2. Avgränsning	4
1.3. Lappranunkel – förekomst och ekologi	6
2. Metod	8
3. Resultat.....	9
4. Samlad bedömning	10
5. Referenser	12

Sammanfattning

På uppdrag av Svenska kraftnät utfördes en inventering av lappranunkel inför en planerad anläggning av en ny 400 kV luftledning mellan transmissionsnässtation Messaure och korsningspunkten av Torne älv vid Risudden i Norrbottens län. Denna rapport redovisar resultatet av inventeringen.

Syftet med denna rapport är att fastställa förekomsten av lappranunkel inom den utredningskorridor som kan komma att påverkas av planerad kraftledning.

Inventering utfördes i de objekt i vilka lappranunkel observerades under naturvärdesinventeringen 2019, samt i de objekt som uppvisade en optimal livsmiljö för lappranunkel. Inventeringen utfördes genom en detaljinventering med hjälp av ett rutnät inom objekten.

Under den fördjupade artinventeringen 2020 gjordes sju fynd av lappranunkel inom två områden.

Under 2021 gjordes en ny fördjupad inventering för lappranunkel, i området norr om Karsberget, samt vid Stor-Pållar naturreservat. Inga fynd av lappranunkel gjordes i dessa områden.

Näringsrik granskog och fuktiga till sumpiga barrblandskogar är de viktigaste biotoperna för lappranunkel. Biotopen hotas både av det moderna skogsbruket och av den förändrade hydrologi som anläggandet av den planerade kraftledningen kan ge upphov till.

1. Bakgrund

1.1. UPPDRAG OCH SYFTE

Jakobi Sustainability AB har fått i uppdrag av Svenska kraftnät genom Rejlers Sverige AB att genomföra en inventering av växtarten lappranunkel inför en planerad luftledning mellan transmissionsnätstation Messaure och korsningspunkten av Torne älv vid Risudden i Norrbottens län. Den planerade ledningssträckningen går genom Jokkmokk, Boden, Gällivare, Överkalix och Övertorneås kommuner.

Artfynden som redovisas i denna rapport kommer från naturvärdesinventeringen som genomfördes 2019 (Jakobi Sustainability AB, 2020), samt fördjupade artinventeringar av lappranunkel som genomfördes 2020 och 2021. De fördjupade artinventeringarna utfördes i miljöer som anses kunna hysa livskraftiga populationer av lappranunkel och som kan komma i konflikt med den planerade kraftledningen.

1.2. AVGRÄNSNING

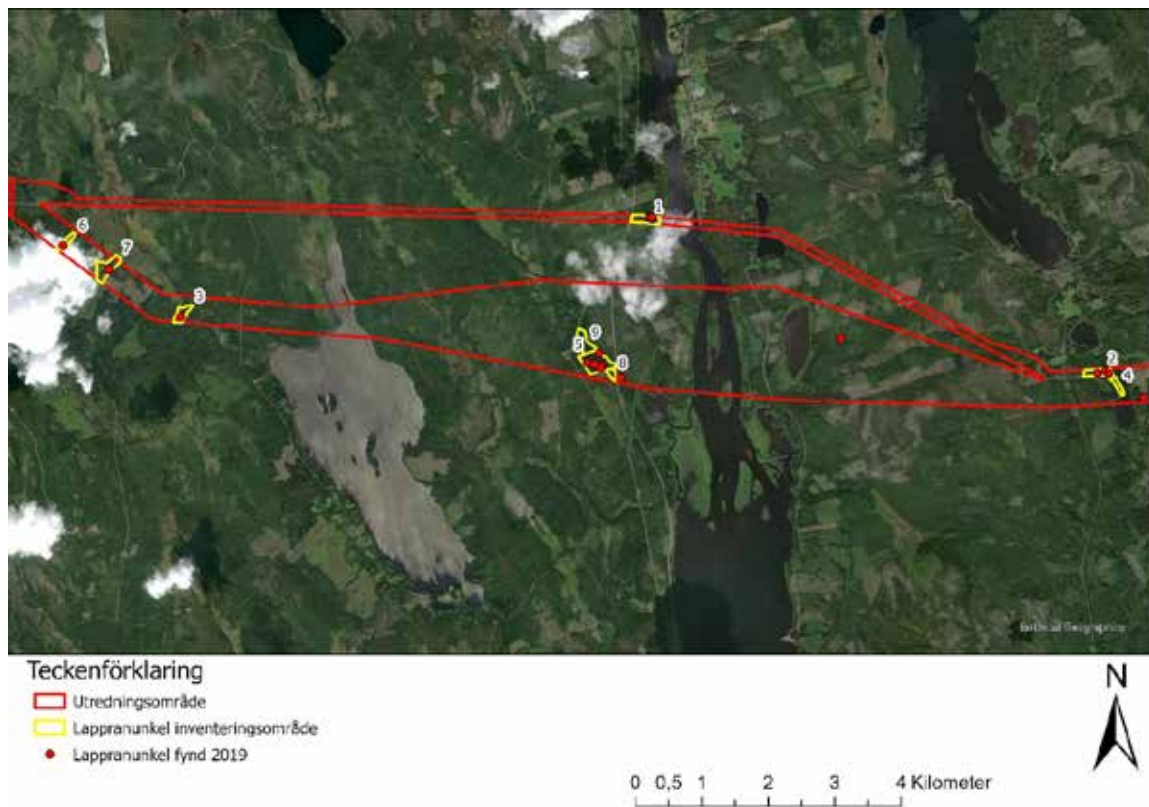
Den planerade kraftledningen sträcker sig från Messaure i Sverige till Keminmaa i Finland. Utredningsområdet för den fördjupade artinventeringen sträcker sig från Messaure till Risudden (Figur 1) och berör den svenska delen av den planerade kraftledningen.

Figur 1. Översiktsskarta över utredningsområde för den fördjupade artinventeringen för lappranunkel.

Friska till fuktiga granskogar och blandskogar med stort inslag av gran som kan komma i konflikt med föreslagen ledningsträckning valdes ut genom flygbildstolkning. Inventeringsområdena redovisas nedan i Figur 2 och överlappar naturvärdesobjekt som inventerades 2019 (Jakobi Sustainability AB, 2020). Alla inventeringsområden ligger i Överkalix kommun, även om hela utredningsområdet

undersöktes. Inga fynd av lappranunkel har rapporterats till artportalen före 2019 inom dessa inventeringsområden (Artportalen, 2020).

Figur 2. Karta över del av utredningsområdet med inventeringsområden och fynd av lappranunkel från inventering 2019.

Under inventering år 2021 inventerades områden som visas i figur 3 för förekomst av lappranunkel.

Figur 3. Områden som inventerades för lappranunkel.

1.3. LAPPRANUNKEL – FÖREKOMST OCH EKOLOGI

Lappranunkel (Bild 1) är en flerårig, lågväxt ört. Stjälkarna är tunna, nedliggande och rotar sig vid noderna. Bladen är långskaftade med njurlik, djupt treflikig bladskiva som är upp till sex centimeter bred och har breda tandade bladflikar. Lappranunkel blommar i juni-juli med ganska stora, ljusgula blommor som sitter på decimeterlånga kala skaft. Blommorna är 1–2 centimeter breda och har tre nedböjda foderblad och fem till åtta kronblad som är längre än foderbladen. Lappranunkel förekommer sällsynt i mellersta och norra Sverige. Den växer på blöt mark vid myrar, diken och i sumpiga granskogar (Naturvårdsverket 2012, Artdatabanken 2020).

Lappranunkel är inte rödlistad i Sverige, då utbredningsområdet och förekomstarealen är stor nog att överskrida gränsvärden för rödlistning. Populationen har inte visat sig minska på senare tid (Naturvårdsverket 2012).

Bild 1. Lappranunkel (J. Grahn).

1.4. ARTSKYDD

Lappranunkel är fridlyst enligt 7 § i Artskyddsförordning (2007:845) samt upptagen i art- och habitatdirektivet bilaga 2 och bilaga 4 (Artdatabanken, 2020).

2. Metod

Naturvärdesobjekt bestående av frisk-fuktig skog med stort inslag eller dominans av gran valdes ut som lämpliga miljöer för lappranunkel, tillsammans med de områden där observationer gjordes 2019. Urvalet gjordes i ArcGIS Pro med lantmäteriets ortofoto i skala 1:5 000 och avgränsades till områden som kan komma i konflikt med föreslagen ledningsträckning. En sökning på alla sedan tidigare rapporterade fynd av lappranunkel gjordes på Artportalen (Artdatabanken, 2019).

Urvalet resulterade i två områden, vilka delades in i ett rutnät om 10x10 meter i ArcGIS Pro, där detta användes i fält för detaljinventering av lappranunkelns utbredning inom inventeringsområdena. Vid inventering 2020 gjordes undersökningar på detaljnivå i rutor om 10x10 meter där dessa rutor linjetaxerades.

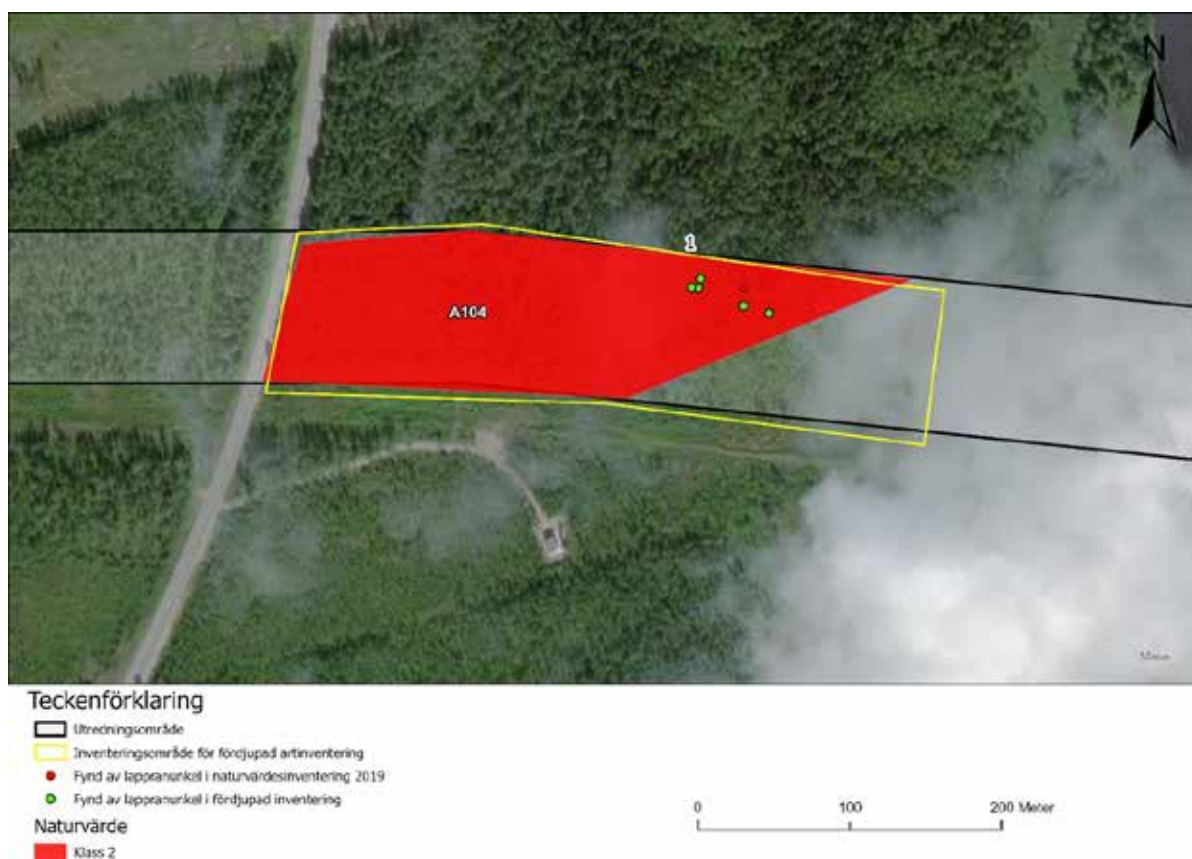
Då en naturvärdesinventering (SIS 199000:2014) även genomfördes i området under 2019 har alla områden besökts två gånger vid olika tillfällen. De observationer av lappranunkel som gjordes under naturvärdesinventeringen 2019 har tagits med i materialet för denna rapport.

Under inventering 2021 utfördes även fördjupad inventering av lappranunkel i områdena som visas i figur 3. I dessa områden utfördes inventering med samma metodik som föregående år.

Samtliga observationer har rapporterats till Artdatabanken (www.artportalen.se).

3. Resultat

Under den fördjupade inventeringen 2020 observerades lappranunkel inom inventeringsområde 1 och 2, se Figur 4 och 5. Fem fynd av lappranunkel gjordes i objekt 1, vilka avser en växtplats med många fler plantor av lappranunkel i området. Två fynd av plantor gjordes i objekt 2. I Figur 4 och 5 redovisas de naturvärdesobjekt som överlappar med inventeringsområdet för lappranunkel.

Figur 4. Inventeringsområde 1, naturvärdesobjekt från NVI 2019, samt fynd av lappranunkel under inventering 2019 och fördjupad inventering från 2020.

Figur 5. Inventeringsområde 2, naturvärdesobjekt från NVI 2019, samt fynd av lappranunkel under inventering 2019 och fördjupad inventering från 2020.

Under inventering år 2021 observerades gjordes inga fynd av lappranunkel i inventeringsområdena som visas i figur 3.

4. Samlad bedömning

Naturliga friska och sumpiga granskogar har blivit ovanligare på grund av slutavverkning av dessa biotoper, samt på grund av dikning av skogsmark och anläggning av skogsbilvägar. Dessa lokaler är ofta artrika och ger möjlighet för många arter, däribland lappranunkel att etablera sig.

Inventeringsområde 1 och 2 kan komma att påverkas negativt av den aktuella planerade ledningssträckningen, där patrullstigar och avverkning av skog längs planerad ledningssträckning kan innebära förlust av frisk och fuktig granskog och barrblandskog genom förändrad hydrologi och förändrad beskuggningsgrad. Anläggningsvägar och patrullstigar påverkar hydrologi där de anläggs, vilket innebär en påtagligt negativ påverkan för de områden där lappranunkel trivs, då dessa områden är känsliga ur ett hydrologiskt perspektiv. Där träd faller i samband med ny ledningsgata blir beskuggning och hydrologi förändrad.

Eftersom negativ påverkan sker på livsmiljöer kommer artskyddsdispens behövas.

Under inventering år 2021 gjordes inga nya fynd av lappranunkel inom inventeringsområdena "västra fliken", "östra fliken" eller "norr om Karsberget". Norr om Karsberget har få miljöer som är lämpade för

lappranunkel. Både västra och östra fliken innefattar sumpiga skogar som skulle kunna utgöra goda miljöer för lappranunkel.

5. Referenser

Artdatabanken (2020) URL: <https://artfakta.se/naturvard/taxon/coptidium-lapponicum-1365> Datum för uttag: 2020-10-12.

Artportalen (2020). Statens Lantbruksuniversitet. URL: www.artportalen.se. Datum för uttag: 2020-05-12.

ESRI (2015). DigitalGlobe, GeoEye, Earthstar Geographics, CNES/Airbus DS, USDA, USGS, AEX, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, swisstopo, och the GIS User Community.

Jakobi Sustainability AB (2020). Naturvärdesinventering inför planerad elnätsförbindelse Messaure-Keminmaa

J. Grahm CC BY-SA 3.0 de, URL:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ranunculus_lapponicus.jpg#metadata.

Naturvårdsverket (2012), Vägledning för näringsrika granskogar 9050.

JAKOBI SUSTAINABILITY AB

Sven Hultins gata 9D . 412 88 Göteborg

+46 (0)70-345 26 09 . info@jakobiab.se

Jakobi
- Din naturliga miljökonsult